

Note critice preliminare pentru optimizarea Raportului QX: o abordare în registrul economiei publice

Sebastian Buhai

21 mai 2025

Context, obiective și limitări ale analizei preliminare a Raportului QX

Raportul intitulat „Diagnostic al educației și cercetării din România. Realizări prezente și implicații pentru noi reforme în domeniu”, denumit în continuare Raportul QX, a fost elaborat și prezentat public la 19 mai 2025 de către Daniel David, ministrul educației și cercetării. Acest document reprezintă un demers remarcabil, ce aduce un salt calitativ prin formularea unei viziuni integrate asupra sistemului educațional și de cercetare din România. Aceasta se sintetizează în următoarele direcții: (i) cartografierea exhaustivă a actorilor relevanți din domeniu; (ii) introducerea explicită a conceptului de convergență educație–cercetare–dezvoltare–inovare (CDI); și (iii) adoptarea unei poziționări extraideologice, menite să garanteze stabilitatea și continuitatea transpartinică a politicilor publice.

Prezenta analiză reprezintă o evaluare preliminară, realizată în condiții de urgență, imediat după publicare („la cald”), care își propune să identifice punctual aspectele critice și potențialele direcții de optimizare ale Raportului QX, în contextul bunelor practici și standardelor științei economiei publice și managementului politicilor publice. Insistența acestei analize a fost orientată în special către măsurile ce vizează componenta de cercetare–dezvoltare–inovare (CDI) și învățământul superior, domenii fundamentale pentru progresul sustenabil al sistemului educațional și pentru consolidarea competitivității naționale.

Din această perspectivă, Raportul QX nu oferă clarificări metodologice fundamentale, iar lipsa unei consolidări riguroase a bazei de dovezi, precum și absența unui plan legislativ detaliat, constituie vulnerabilități majore care pot compromite implementarea coerentă și eficientă a reformelor propuse. Mai mult, raportul prezintă deficiențe metodologice majore, printre acestea numărându-se: absența unui cadru bugetar multianual secvențial; inexistența unor indicatori cuantificabili și riguroși definiți; neglijarea analizelor cost–beneficiu și a scenariilor contrafactice; precum și existența unui mecanism de monitorizare insuficient conturat și neclar definit.

Prezentul memorandum analitic sintetizează și organizează zece intervenții fundamentale în cadrul Raportului QX, incluzând recomandări metodologice suplimentare, instrumente analitice avansate și mecanisme eficiente de monitorizare, cu scopul de a asigura un cadru coerent, transparent și robust pentru implementarea reformelor în domeniul educației și cercetării din România. Experiența acumulată în domeniu indică faptul că lipsa de rigoare și precizie metodologică a fost frecvent invocată ca pretext pentru amânarea sau inacțiunea deciziilor cruciale, subliniind astfel importanța imperativă a unui angajament ferm, bine fundamentat și susținut pe toată durata procesului de implementare a reformelor.

1. Structurarea sustenabilă a cadrului bugetar multianual pentru CDI

Raportul QX prevede o țintă de alocare a 1% din PIB pentru componenta de cercetare–dezvoltare–inovare (CDI), însă nu oferă un cadru bugetar multianual clar, detaliat și concret. Această omisiune limitează capacitatea autorităților de a planifica și controla eficient alocarea resurselor financiare pe termen mediu și lung. Lipsa unui plan financiar secvențial și bine structurat afectează negativ transparența decizională și predictibilitatea cheltuielilor publice, generând premise pentru risipă, subfinanțare punctuală sau alocări inefficiente, care pot periclita sustenabilitatea reformelor propuse.

În plus, absența unor standarde riguroase și a unei metodologii precise pentru dezvoltarea cadrului bugetar multianual riscă să inducă, în contextul specific al României, o tendință persistentă de amânare sistematică a deciziilor și măsurilor concrete, sub pretextul incertitudinii financiare și macroeconomice. Aceasta poate paraliza procesul de reformă și compromite, din start, atingerea obiectivelor strategice asumate.

Recomandări:

- Elaborarea și anexarea unui plan bugetar multianual detaliat pentru perioada 2026–2030, care să includă cel puțin trei scenarii financiare distincte — LOW, MEDIUM și HIGH — construite pe baza celor mai recente prognoze macroeconomice și financiare, actualizate periodic. Aceste scenarii trebuie să reflecte evoluții alternative ale veniturilor publice și potențialelor cheltuieli aferente programelor CDI, oferind un instrument flexibil și realist pentru anticiparea constrângerilor și oportunităților financiare.
- Aplicarea unei rate sociale de actualizare (discount rate) de 3%, în conformitate cu metodologiile recunoscute ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) și recomandările Uniunii Europene, pentru evaluarea costurilor și beneficiilor investițiilor publice în domeniul CDI. Această practică asigură o analiză riguroasă, comparabilă internațional, a impactului financiar și economic al proiectelor propuse.
- Integrarea în modelul bugetar a unui sistem transparent și comprehensiv de analiză a riscurilor macroeconomice externe, capabil să anticipeze și să gestioneze eficient eventualele șocuri economice sau fluctuații în finanțarea publică și privată, asigurând astfel reziliența planificării financiare.
- Contextualizarea propunerilor de alocare în lumina evoluțiilor istorice recente ale bugetelor CDI, pe o perioadă de cel puțin un deceniu, pentru a fundamenta solid și argumentativ necesitatea instituirii unui cadru multianual sustenabil și coerent, reflectând atât realitățile economice naționale, cât și angajamentele internaționale asumate.
- Ilustrarea impactului economic al unei planificări financiare riguroase prin intermediul unor modele economice simplificate și grafice ilustrative, menite să evidențieze avantajele unei alocări predictibile și bine fundamentate comparativ cu riscurile și costurile generate de absența unui astfel de cadru.

2. Indicatori multidimensionali pentru o evaluare echitabilă și validă a performanței cercetării

Utilizarea exclusivă a Journal Impact Factor (JIF) în Raportul QX — inclusiv prin referirea la zonele valorice Q1, Q2 etc. — este clar insuficientă, dacă nu chiar simplistă/ingenuă, și riscă să genereze distorsiuni majore în evaluarea performanței științifice. JIF reprezintă un indicator agregat la nivelul jurnalului, care nu reflectă fidel calitatea sau impactul cercetărilor individuale ori contribuțiile specifice ale cercetătorilor în domeniile lor. În practică, numeroase instituții și agenții științifice de prestigiu, atât la nivel național, cât și internațional — inclusiv în cadrul Uniunii Europene și al țărilor din Europa Occidentală — au renunțat la utilizarea exclusivă a JIF, recunoscându-i limitele și adoptând cadre de evaluare mai complexe și nuanțate, capabile să surprindă cu fidelitate diversitatea și profunzimea contribuțiilor științifice individuale.

Recomandări:

- Implementarea unui sistem complex de indicatori SMART (Specifice, Măsurabile, Accesibile, Relevante și încadrate în Termen), care să includă metrice avansate precum Field-Weighted Citation Impact (FWCI) și Relative Citation Ratio (RCR), alături de indicatori de excelență, cum ar fi procentul articolelor plasate în top 10% după numărul de citări normalizate. Acest set multidimensional asigură o evaluare nuanțată și obiectivă a performanțelor la nivel individual, instituțional și sectorial.
- Alinierea metodologiei de evaluare la principiile DORA (San Francisco Declaration on Research Assessment) și la recomandările Manifestului de la Leiden, care promovează o cultură a evaluării bazată pe calitatea și impactul real al cercetărilor, în detrimentul indicatorilor superficiali sau pur agregativi.
- Elaborarea și prezentarea unui tabel cu exemple concrete de KPI SMART adaptate pentru diferite niveluri de evaluare — individual, instituțional și sectorial — facilitând astfel implementarea și înțelegerea acestora de către toate părțile interesate.
- Avertizarea asupra riscurilor potențiale generate de introducerea unor KPI neadecvate, inclusiv fenomenele de supraoptimizare, manipulare a datelor sau generare de comportamente adverse, precum și propunerea unor mecanisme robuste de monitorizare, corecție și asigurare a integrității procesului evaluativ.

3. Calendarul operațional și mecanismele de responsabilizare în implementarea reformelor

Termenul indicativ „sfârșit 2025” pentru finalizarea unor etape cruciale nu oferă o reprezentare clară și operativă a procesului de implementare. Lipsa delimitării etapelor intermediare, a termenelor precise și a unor mecanisme transparente de monitorizare creează un vid care poate afecta negativ disciplina implementării și responsabilitatea actorilor implicați. Experiența anterioară din România indică un precedent îngrijorător în acest sens, marcat de întârzieri repetate, ambiguități procedurale și absența unei responsabilizări clare, ceea ce subliniază imperativul elaborării unui calendar detaliat și a unor mecanisme riguroase de monitorizare, necesare pentru a preveni repetarea acestor disfuncționalități.

Recomandări:

- Elaborarea unui calendar operațional detaliat, structurat sub forma unui grafic Gantt pentru intervalul 2025–2030, care să includă repere trimestriale și să evidențieze clar activitățile, termenele și responsabilitățile aferente fiecărei etape a reformelor propuse. Acest instrument va oferi o bază solidă pentru planificare, monitorizare și evaluare continuă.
- Instituirea unor mecanisme riguroase de sancționare, inclusiv penalizări financiare aplicabile în cazul întârzierilor ce depășesc 90 de zile față de termenele stabilite, menite să întărească responsabilizarea actorilor și să stimuleze respectarea angajamentelor asumate.
- Constituirea unui organism independent cu rol de supraveghere și monitorizare a progresului implementării, care să publice rapoarte trimestriale și anuale privind stadiul realizărilor, asigurând astfel un nivel ridicat de transparență, responsabilitate și implicare publică.
- Includerea în documentația oficială a unui model detaliat de grafic Gantt, care să servească drept exemplu practic și reper clar pentru toate părțile implicate în procesul decizional și operațional, facilitând astfel o implementare coerentă și coordonată.

4. Evaluarea și gestionarea riscurilor ca piloni ai sustenabilității reformelor CDI

Raportul QX nu realizează o evaluare sistematică și comprehensivă a riscurilor externe care pot influența semnificativ procesul de implementare a reformelor propuse. Această omisiune vulnerabilizează capacitatea sistemului de a anticipa, gestiona și adapta strategiile în fața unor șocuri economice, politice sau financiare ce pot afecta atât resursele alocate, cât și desfășurarea proiectelor. Experiența recentă, ilustrată de incertitudinile generate de alegerile prezidențiale din România, arată că, deși au fost evitate scenarii extrem de nefavorabile, nivelul ridicat al incertitudinii politice și economice persistă. Aceasta subliniază necesitatea stringentă a unei evaluări riguroase, dinamice și continue a riscurilor externe, pentru a asigura reziliența și adaptabilitatea reformelor în fața unor potențiale șocuri ce pot compromite atât alocările financiare, cât și succesul implementării proiectelor.

Recomandări:

- Elaborarea și actualizarea anuală a unei matrice de risc P×I (Probabilitate × Impact), care să identifice, să evalueze și să prioritizeze riscurile majore, incluzând scenarii de stres relevante, cum ar fi o recesiune economică severă sau reduceri substanțiale ale finanțării din fonduri europene. Această matrice trebuie să devină un instrument central în procesul decizional.
- Dezvoltarea și implementarea unor planuri robuste de atenuare a riscurilor, aliniate la standardele internaționale ISO 31000, care să permită gestionarea proactivă, eficientă și integrată a vulnerabilităților identificate, minimizând astfel potențialele efecte negative asupra reformelor.
- Alinierea matricei de risc și a planurilor aferente cu strategiile naționale de dezvoltare și scenariile oficiale guvernamentale, pentru a asigura coerența decizională, sinergia interinstituțională și susținerea politică necesară pentru implementarea eficientă și sustenabilă a reformelor.

- Instituirea unui cadru formal, obligatoriu pentru evaluarea continuă, periodică și adaptativă a riscurilor, capabil să răspundă dinamic schimbărilor contextuale și să asigure actualizarea permanentă a măsurilor de atenuare, consolidând astfel reziliența sistemului în fața unor eventuale șocuri externe.

5. Baza științifică solidă: fundament pentru politici publice eficiente

Raportul QX se sprijină într-o măsură excesivă pe bune practici generale, fără a fundamenta recomandările prin meta-analize riguroase sau studii empirice relevante și actualizate, ceea ce poate diminua considerabil credibilitatea și eficacitatea propunerilor formulate. Această lacună metodologică poate fi eronat utilizată ca argument pentru ignorarea totală sau parțială a recomandărilor, subliniind astfel imperativul ca fiecare propunere să fie susținută prin dovezi riguroase, actualizate și transparente, eliminând astfel orice temei pentru respingeri nefondate.

Recomandări:

- Susținerea fiecărei recomandări prin cel puțin două meta-analize extrase din publicații științifice provenind de la instituții cu autoritate recunoscută, precum Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) sau Banca Mondială (World Bank).
- Complementarea acestor meta-analize cu studii empirice și analize critice recente din literatura științifică națională, care să reflecte specificul și contextul românesc, asigurând astfel relevanța și aplicabilitatea recomandărilor în mediul local.
- Elaborarea unor fișe tehnice explicative, care să detalieze metodologia aplicată și concluziile esențiale ale studiilor utilizate, facilitând o înțelegere riguroasă, clară și transparentă a fundamentelor analitice.
- Anexarea unei bibliografii ample și detaliate, care să permită verificarea surselor și să susțină transparența și soliditatea procesului decizional.

6. Analiza cost-beneficiu ca instrument esențial pentru eficiență și responsabilitate

Absența unei analize cost–beneficiu (ACB) riguroase în Raportul QX compromite fundamental capacitatea de a evalua în mod riguros eficiența economică și sustenabilitatea reformelor propuse. Fără o astfel de analiză, deciziile privind alocarea resurselor pot deveni suboptimale, iar riscul de eșec sau de utilizare inefficientă a fondurilor publice se amplifică considerabil. Mai mult, în contextul specific al României, absența unui cadru metodologic solid pentru analiza cost–beneficiu poate fi utilizată ca pretext frecvent pentru respingerea prematură a oricăror discuții concrete privind implementarea propunerilor, accentuând astfel necesitatea stringentă de integrare a acestei analize pentru a asigura credibilitate, transparență și deschidere în procesul decizional.

Recomandări:

- Aplicarea obligatorie a unei analize cost–beneficiu riguroase pentru toate reformele majore, cu un accent special pe proiectele care implică investiții

financiare ce depășesc pragul de 50 de milioane EUR, pentru a fundamenta deciziile privind alocarea și prioritizarea resurselor publice.

- Utilizarea unor metode avansate de simulare, care să includă atât tehnici probabilistice — precum simulările Monte Carlo, pentru estimarea variabilității și incertitudinii parametrilor — cât și simulări de scenarii contrafactice, ce permit evaluarea impactului causal al diferitelor alternative politice în contexte ipotetice. Această combinație metodologică garantează o analiză robustă și nuanțată a riscurilor și efectelor potențiale ale reformelor propuse.
- Propunerea unui calendar clar, realist și etapizat pentru realizarea analizelor cost-beneficiu în cadrul procesului de implementare, asigurând astfel utilizarea acestor instrumente ca baze active și relevante pentru luarea deciziilor.
- Detalierea riguroasă a metodologiei utilizate în cadrul ACB, pentru a spori transparența procesului și a întări încrederea tuturor părților interesate în validitatea, obiectivitatea și relevanța rezultatelor obținute.

7. Strategii integrate pentru repatrierea și valorificarea capitalului uman

Raportul QX abordează într-un mod insuficient și superficial complexitatea fenomenului migrației capitalului uman, neglijând soluțiile strategice necesare pentru reatragera cercetătorilor și specialiștilor români din diaspora. Această problemă reprezintă o prioritate strategică capitală pentru România, având implicații profunde asupra capacității naționale de inovare, competitivității economice și dezvoltării sustenabile. Prin urmare, abordarea trebuie să fie comprehensivă, detaliată și proeminentă, reflectând relevanța sa crucială în agenda reformelor educaționale și științifice.

Recomandări:

- Implementarea unui program robust și bine finanțat de granturi pentru repatrierea cercetătorilor de top din diaspora, cu un buget orientativ de aproximativ 300.000 EUR pe o durată de patru ani. Această investiție strategică va revitaliza ecosistemul național de cercetare și inovare, stimulând revenirea specialiștilor valoroși și demonstrând angajamentul ferm al autorităților față de crearea unui mediu competitiv și atractiv pentru carierele științifice.
- Corelarea programului cu un traseu accelerat și bine structurat de integrare în sistemul național de cercetare, bazat pe mecanisme tenure-track clare, transparente și riguroase, care să asigure un parcurs profesional stabil, predictibil și meritocratic, indispensabil pentru motivarea și retenția celor mai performanți cercetători.
- Introducerea unor facilități fiscale semnificative, precum scutiri de impozit pe venit pe o perioadă extinsă de zece ani, similare celor aplicate cu succes în state membre ale Uniunii Europene. Aceste măsuri vor crește atractivitatea ofertei naționale și vor alinia România la standardele europene, sporind competitivitatea pe scena globală a cercetării.
- Documentarea și diseminarea unor studii de caz internaționale relevante, care să evidențieze impactul pozitiv concret al programelor similare asupra revenirii și integrării capitalului uman calificat în sistemele naționale de cercetare și inovare. Acest suport empiric va întări argumentele pentru implementarea

rapidă și coerentă a strategiei, consolidând încrederea tuturor stakeholderilor, de la factorii decizionali la comunitatea academică și mediul de afaceri.

8. Implementarea tenure-track: cadrul procedural pentru excelență academică durabilă

În Raportul QX, conceptul de tenure-track este abordat într-un mod vag și general, fără a fi însoțit de detalii concrete, procedurale și metodologice esențiale care să permită o implementare practică, coerentă și eficientă a acestui mecanism fundamental pentru garantarea performanței și stabilității carierei academice. Deși tenure-track nu este singurul model posibil pentru integrarea și promovarea tinerilor cercetători, acesta rămâne un standard internațional larg recunoscut și aplicat în mediile academice de elită, oferind un cadru clar și riguros pentru dezvoltarea profesională sustenabilă pe termen lung.

Recomandări:

- Elaborarea și definirea unui cadru clar, transparent și riguros pentru sistemul tenure-track, cu o durată optimă între 4 și 6 ani, care să includă etape bine delimitate de evaluare periodică, axate pe indicatori KPI cuantificabili și relevanți, reflectând atât performanțele științifice, cât și contribuțiile didactice și impactul social al candidaților.
- Instituirea unor comitete externe, independente și multidisciplinare, compuse din experți de renume național și internațional, care să asigure obiectivitatea și imparțialitatea procesului evaluativ, eliminând riscurile de captură instituțională și părtinire.
- Documentarea detaliată și publicarea procedurilor tuturor etapelor tenure-track — de la selecția inițială, evaluările intermediare, condițiile de avansare până la criteriile de menținere a poziției — pentru a garanta predictibilitate, transparență și echitate. Implementarea unor mecanisme de feedback continuu și suport dedicat dezvoltării profesionale a cercetătorilor aflați în tenure-track, asigurând astfel integrarea eficientă în mediul academic și o creștere susținută a performanței.
- Introducerea unor măsuri clare de remediere sau încheiere a parcursului tenure-track în cazul neîndeplinirii criteriilor, pentru a menține standarde înalte și a preveni stagnarea profesională.
- În ceea ce privește modelele alternative de organizare a mediului academic, este util să menționăm că spectrul instituțional include, la o extremă, modelul instituțiilor Max Planck din Germania, care promovează cadre flexibile, grupuri de cercetare autonome și finanțare competitivă. La cealaltă extremă, sistemul francez reprezentat de CNRS, favorizează o structură centralizată, cu cercetători angajați pe posturi permanente, în cadrul unor instituții naționale de cercetare. Implementarea oricărui astfel de model în România ar necesita schimbări profunde în structura și organizarea mediului academic, precum și apariția unor entități academice și de cercetare noi, capabile să susțină un ecosistem flexibil, performant și adaptat specificului local. Aceste aspecte trebuie analizate cu atenție pentru a asigura funcționalitatea și eficiența modelului ales.

Un sistem tenure-track bine articulat rămâne, așadar, un pilon fundamental pentru atragerea, motivarea și retenția talentelor în mediul academic românesc contemporan, contribuind decisiv la consolidarea excelenței și competitivității cercetării și educației superioare în context european și global.

9. Guvernanța colaborativă prin consilii multistakeholder: puntea dintre știință, industrie și societate

Raportul QX omite instituirea unor mecanisme formale și structurate de co-decizie care să integreze în mod efectiv și responsabil vocea mediului de afaceri, a societății civile și a altor actori relevanți din ecosistemul educațional și de cercetare. Această lacună restrânge capacitatea de adaptare și relevanță practică a politicilor publice și a reformelor propuse, limitând potențialul de inovare și transfer tehnologic. În contextul specific al României, absența implementării efective a unor astfel de mecanisme explică, cel puțin parțial, reticența și entuziasmul redus manifestate de societatea civilă față de reformele, chiar și bine intenționate, din domeniul educației și cercetării.

Recomandări:

- Constituirea unor consilii multistakeholder permanente, compuse din reprezentanți legitimi și activi ai mediului academic, sectorului privat, organizațiilor non-guvernamentale, precum și ai autorităților publice locale și centrale. Aceste structuri trebuie să funcționeze ca forumuri oficiale de consultare și decizie, facilitând dialogul constructiv, schimbul de bune practici și armonizarea intereselor diverse ale părților implicate.
- Stabilirea unui set riguros de criterii pentru selecția membrilor consiliilor, bazate pe competențe profesionale, integritate și reprezentativitate, pentru a asigura diversitatea, echilibrul și legitimitatea acestora.
- Definirea clară a regulilor de funcționare, inclusiv procedurile decizionale, mecanismele de transparență și responsabilitate, precum și modalitățile eficiente de prevenire a conflictelor de interese, astfel încât să fie garantate independența, credibilitatea și eficiența consiliilor în procesul decizional.
- Promovarea unei culturi organizaționale fundamentate pe transparență, colaborare și responsabilitate publică, menită să stimuleze implicarea activă și susținută a tuturor stakeholderilor în elaborarea și monitorizarea implementării politicilor de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI).

Implementarea acestor consilii multistakeholder va contribui semnificativ la creșterea coerenței și sustenabilității politicilor publice în educație și cercetare, consolidând astfel legătura esențială între sectorul public, cel privat și societatea civilă.

10. Planificarea legislativă strategică pentru adoptarea și implementarea Legii CDI

Inițiativa legislativă prezentată în Raportul QX se caracterizează printr-o abordare vagă, lipsită de termene clare și a unui plan bine definit pentru procesul de elaborare, consultare și adoptare. Această lipsă de structură riguroasă poate genera întârzieri nejustificate, incertitudine în rândul actorilor implicați și, în ultimă instanță, poate compromite capacitatea efectivă de implementare a reformelor propuse. Fără stabilirea unor jaloane concrete și a unor responsabilități clar delimitate, toate celelalte eforturi riscă să rămână inefficiente și lipsite de impact real.

Recomandări:

- Elaborarea unui plan detaliat de transpoziție legislativă, organizat sub forma unui tabel comprehensiv, care să identifice precis articolele din proiectul noii legi, să delimiteze etapele procedurale și responsabilitățile aferente fiecărei faze a procesului legislativ, precum și să evidențieze interdependențele critice dintre acestea. Acest instrument constituie un mecanism esențial pentru o gestionare eficientă și transparentă a întregului ciclu legislativ.
- Stabilirea unui calendar riguros și transparent, care să includă un interval minim de 45 de zile pentru consultarea publică, asigurând astfel o participare informată și efectivă a tuturor părților interesate. Calendarul trebuie să prevadă, ulterior, etape clare și logic succedate de avizare interministerială, dezbatere parlamentară și adoptare formală, garantând respectarea termenelor și prevenind amânările nejustificate.
- Instituirea unor mecanisme formale, obiective și independente de monitorizare a progresului legislativ, capabile să asigure urmărirea continuă și detaliată a parcursului proiectului. Aceste mecanisme vor facilita identificarea timpurie a eventualelor blocaje procedurale sau administrative, promovând adoptarea rapidă a soluțiilor adecvate și garantând o comunicare transparentă și accesibilă către societate și factorii decizionali.

Prin implementarea unui astfel de cadru legislativ riguros și bine articulat, procesul de adoptare și punere în aplicare a noii Legi privind Cercetarea-Dezvoltarea-Inovarea va beneficia de o predictibilitate sporită, legitimitate consolidată și eficiență operațională remarcabilă, constituind fundamentul indispensabil pentru succesul și sustenabilitatea reformelor propuse în domeniu.

În loc de concluzie: perspective pentru dezbateri și dezvoltări viitoare în educație și cercetare

Analiza preliminară prezentată în acest raport identifică dimensiunile esențiale pentru optimizarea conținutului și implementării Raportului QX, recunoscând, totodată, complexitatea și dinamismul sistemului educațional și de cercetare din România. Aceasta impune necesitatea unui dialog continuu, profund și multidimensional între toți actorii relevanți — un dialog ce constituie motorul transformărilor sustenabile și echitabile.

Pentru a asigura un parcurs coerent și eficient al reformelor, următoarele direcții trebuie să devină priorități în cadrul dezbaterilor și cercetărilor viitoare:

- Identificarea și consolidarea unor mecanisme robuste și integrate de evaluare a performanței, care să combine indicatori calitativi și cantitativi, relevanți atât pentru cercetători, cât și pentru instituțiile academice.
- Investigarea impactului pe termen lung al reformelor asupra disparităților regionale și sociale în accesul la educație și cercetare, pentru promovarea echității și coeziunii sociale.
- Dezvoltarea unor cadre flexibile și adaptabile de gestionare a riscurilor, capabile să răspundă eficient provocărilor neașteptate, inclusiv celor generate de crize geopolitice sau sanitare.
- Stimularea colaborării trans-sectoriale între mediul academic, sectorul privat și autoritățile publice, cu scopul creșterii impactului și durabilității reformelor.
- Cultivarea unei culturi instituționale bazate pe responsabilitate, transparență și integritate în gestionarea resurselor publice destinate educației și cercetării.

Optimizarea conținutului și a implementării Raportului QX trebuie înțeleasă nu ca un proces liniar, ci ca un demers evolutiv și colaborativ, capabil să răspundă adaptiv și inovator provocărilor complexe ale realității contemporane, valorificând în mod integrat întregul potențial al actorilor implicați. Numai prin această abordare poate fi construit un sistem educațional și de cercetare performant, echitabil și sustenabil, fundamentat solid în contextul actual și orientat spre excelență pe termen lung.

Referințe

Ministerul Educației și Cercetării. (2025). *Diagnostic al educației și cercetării din România. Realizări prezente și implicații pentru noi reforme în domeniu (Raportul QX)*. Disponibil online: https://hotnews.ro/wp-content/uploads/2025/05/Daniel_David_Raport_QX.pdf (accesat la 19 mai 2025)